

A2.15 De regering en verkiezingen

- Leer de basisinstituties van de overheid van het land kennen.
- Verkiezingen en stemmen

De Europese Unie	<i>(Unia Europejska)</i>	De prinses	<i>(księżniczka)</i>
Het parlement	<i>(parlament)</i>	De rechter	<i>(sędzia)</i>
De regering	<i>(rząd)</i>	De politiek	<i>(polityka)</i>
De politieke partij	<i>(partia polityczna)</i>	De verkiezingen	<i>(wybory)</i>
De president	<i>(prezydent)</i>	Stemmen	<i>(głosować)</i>
De Minister President (de Premier)	<i>(premier)</i>	Regeren	<i>(rządzić)</i>
De koning	<i>(król)</i>	De oorlog	<i>(wojna)</i>
De koningin	<i>(królowa)</i>	Het leger	<i>(armia)</i>
De prins	<i>(książe)</i>	De periode	<i>(okres)</i>

1. Zeskanuj kod QR, aby obejrzeć video, lub przeczytaj tekst. (QR: Audio)

In de Ridderzaal is de verenigde vergadering van de **Staten-Generaal** geopend. Niet iedereen is aanwezig; een paar mensen zijn afwezig. Er *werd* een commissie benoemd voor de ontvangst en voor in- en uitgeleide. Daarna komt **Zijne Majesteit**, de **Koning**, binnen. Hij wordt vergezeld door leden van het **Koninklijk Huis**, zoals Koningin Máxima en Prins Constantijn.

*W Ridderzaal otwarto połączone posiedzenie **Stanów Generalnych**. Nie wszyscy są obecni; kilka osób jest nieobecnych. Powołano komisję do przyjęcia oraz do wprowadzenia i wyprowadzenia. Następnie wchodzi **Jego Królewska Mość, Król**. Towarzyszą mu członkowie **Rodziny Królewskiej**, tacy jak Królowa Máxima i Książę Constantijn.*

1. Waar worden de aanwezigen welkom geheten?
 - a. In de Tweede Kamer
 - b. In de Ridderzaal
 - c. In het stadhuis
 - d. In de Eerste Kamer
2. Wat gebeurt er na de opening van de vergadering?
 - a. Er wordt een commissie benoemd voor de ontvangst.
 - b. Er worden verkiezingen gehouden.
 - c. De Kamervoorzitter sluit direct de vergadering.
 - d. De politieke partijen beginnen met een debat.

1-b 2-a

2. Gramatyka: Czas teraźniejszy dokonany czy czas przeszły niedokonany?

Aby mówić o przeszłości, najczęściej używamy czasu przeszłego niedokonanego (onvoltooid verleden tijd) albo czasu przeszłego dokonanego (voltooid tegenwoordige tijd).

1. onvoltooid verleden tijd używa się do opisów wydarzeń, które następowały po sobie w przeszłości.
2. onvoltooid verleden tijd używa się też do zwyczajów, długotrwałych czynności lub powtarzających się wydarzeń z przeszłości.
3. voltooid tegenwoordige tijd używa się przy czynnościach, które zostały zakończone.

Gebruiksmoment (Zastosowanie)	Tijdsvorm (Forma czasowa)	Voorbeeld (Przykład)
Gewoonte (Zwyczaj)	ovt	Als kind woonde ik in Brussel. (<i>Jako dziecko mieszkałem w Brukseli.</i>)
Beschrijving (Opis)	ovt	Het was koud en donker. (<i>Było zimno i ciemno.</i>)
Gebeurtenis op een specifiek moment in het verleden (Wydarzenie w konkretnym momencie w przeszłości)	ovt	Gisteren stemde hij voor de eerste keer. (<i>Wczoraj głosował po raz pierwszy.</i>)
Twee handelingen vlak na elkaar (Dwie czynności jedna po drugiej)	ovt	Hij kwam binnen en bracht het nieuws. (<i>On wszedł i przyniósł wiadomość.</i>)
Afgeronde actie (Zakończona czynność)	vtt	Ze heeft gestemd en wacht op de uitslag. (<i>Ona zagłosowała i czeka na wynik.</i>)
Verandering of beweging (Zmiana lub ruch)	vtt	Hij is verhuisd naar Gent. (<i>On przeprowadził się do Gandawy.</i>)

1. Vroeger _____ ik altijd op dezelfde politieke partij. (*Dawniej zawsze głosowałem na tę samą partię polityczną.*)
 a. stemdee b. stemde c. heb gestemd d. stem
2. Gisteren _____ mijn buurman voor het eerst bij de verkiezingen. (*Wczoraj mój sąsiad po raz pierwszy głosował w wyborach.*)
 a. stemt b. is gestemd c. heeft gestemd d. stemde

1. stemde 2. stemde

Przepisz zwroty (QR: A1+)

1. Elke maandag na het werk ga ik met mijn collega naar de sportschool.
-

(W każdy poniedziałek po pracy chodziłem z moim kolegą z pracy na siłownię.)

2. Het is stil op kantoor en de lichten zijn uit.
-

(W biurze było cicho i światła były zgaszone.)

3. Gisteren om 10 uur heb ik een klant gebeld.
-

(Wczoraj o 10 zadzwoniłem do klienta.)

- 1.** Elke maandag na het werk ging ik met mijn collega naar de sportschool. **2.** Het was stil op kantoor en de lichten waren uit.
3. Gisteren om 10 uur belde ik een klant.

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj elementy o powiązonym znaczeniu.

a. het parlement	1. je stem uitbrengen
b. de regering	2. de Tweede Kamer
c. de politieke partij	3. de ministers
d. stemmen	4. een partij met ideeën

a-2 b-3 c-4 d-1

2. Komunikat gminy: głosowanie w wyborach (QR: Audio)

Wypełnij luki: regering, verkiezingen, politieke partij, stemmen, democratie, parlement, stempas, uitslag

Over twee weken zijn er (1) _____. U kunt (2) _____ in uw eigen stembureau. Neem uw (3) _____ en een geldig identiteitsbewijs mee. In het stembureau kiest u één kandidaat of een (4) _____ op het stembiljet. Na het stemmen telt de gemeente de stemmen en komt later de officiële (5) _____.

Nederland is een (6) _____. De (7) _____ maakt plannen voor het land. Het (8) _____ controleert de regering en bespreekt nieuwe wetten. De minister-president is de leider van de ministers. De koning is het staatshoofd, maar hij beslist niet over het dagelijkse politieke beleid.

Za dwa tygodnie odbędą się wybory. Można głosować w swoim lokalu wyborczym. Proszę zabrać ze sobą kartę do głosowania oraz ważny dokument tożsamości. W lokalu wyborczym wybiera się jednego kandydata lub partię polityczną na karcie do głosowania. Po głosowaniu gmina liczy głosy i później ogłasza oficjalny wynik.

Niderlandy są demokracją. Rząd przygotowuje plany dla kraju. Parlament kontroluje rząd i omawia nowe ustawy. Premier jest liderem ministrów. Król jest głową państwa, ale nie decyduje o codziennej polityce.

(1) verkiezingen, (2) stemmen, (3) stempas, (4) politieke partij, (5) uitslag, (6) democratie, (7) regering, (8) parlement

1. Welke spullen moet u meenemen naar het stembureau en wat doet u daar?

3. Posłuchaj fragmentu audio i wybierz poprawną odpowiedź. (QR: Audio)

Prawda Fałsz

1. De spreker zegt dat de verkiezingen in haar gemeente volgende week zijn en dat ze gaat stemmen.	☐	☐
2. De spreker noemt de koning de president van Nederland.	☐	☐
3. De spreker heeft al een politieke partij gekozen maar is nog onzeker over sommige standpunten.	☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

1. Ik _____ vorige week naar het gemeentehuis gegaan om mijn stempas op te halen. *(W zeszłym tygodniu poszedłem do urzędu gminy, żeby odebrać swoją kartę do głosowania.)*
 a. heb / gegaan b. ben / ga c. ben / gegaan d. was / gegaan
2. Na de les over de politiek _____ de belangrijkste partijen beter leren kennen. *(Po lekcji o polityce lepiej poznałem najważniejsze partie.)*
 a. heb / gekend b. heb / gekend c. heb / kennen
 d. heeft / gekend
3. Gisteren _____ ik voor de eerste keer bij de verkiezingen. *(Wczoraj głosowałem po raz pierwszy w wyborach.)*
 a. stemde b. heb gestemd c. stem d. stemt
1. ben / gegaan 2. heb / gekend 3. stemde

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

Stemmen in het buurthuis

- Sara** *Hoi Erik, ben jij ook hier om te stemmen?*
(stembureau): *(Cześć Erik, też jesteś tu, żeby głosować?)*
- Buurman Erik:** *Ja, ik ga zo stemmen. Heb je je stempas en je identiteitsbewijs bij je?*
(Tak, zaraz idę głosować. Masz przy sobie kartę do głosowania i dokument tożsamości?)
- Sara** *Ja, die heb ik. Ik vind de politiek soms lastig — er zijn zoveel partijen.*
(stembureau): *(Tak, mam. Polityka czasem jest dla mnie trudna — jest tyle partii.)*
- Buurman Erik:** *Dat begrijp ik. Je stem is voor het parlement, en daarna wordt er een regering gevormd. De minister-president leidt die regering.*
(Rozumiem. Twój głos jest na parlament, a potem tworzy się rząd. Premier stoi na czele tego rządu.)
- Sara** *Duidelijk, dank je wel. Dan ga ik nu naar binnen en stemmen.*
(stembureau): *(Jasne, dankuję. To teraz wejdę do środka i zagłosuję.)*

1. Waarom is Sara naar het buurthuis gekomen?
-

6. Mówienie (QR: AI+)

Bij de vorige verkiezingen heb ik gestemd op ... / Ik ben naar het stembureau gegaan en heb gekozen voor ... / De regering beslist over ... en het parlement controleert ...

1. Hoe heb je bij de laatste verkiezingen gestemd en waarom koos je die partij?
-
2. Kun je kort uitleggen wat de regering en het parlement doen en wie de minister-president is?
-

7. Pisanie: WhatsApp (QR: AI+)

Hoi! Morgen zijn de **verkiezingen**. Ga jij ook **stemmen**?

Ik twijfel nog tussen twee **politieke partijen**. Ik wil vanavond even de programma's lezen. Heb jij al gekozen?

Ons **stembureau** is in de bibliotheek (open tot 21:00). Als je wil, kunnen we samen gaan rond 19:30.

Groetjes,

Sanne (nummer 34)

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Ik ga morgen stemmen, want ... / Ik heb (nog) niet gekozen, maar ik denk aan ... / Zullen we om ... bij ... afspreken?*

Ważne czasowniki	Gaan (<i>iść</i>) Voltooid tegenwoordige tijd (VTT)	Kennen (<i>poznać</i>) Voltooid tegenwoordige tijd (VTT)	Stemmen (<i>głosować</i>) Onvoltooid verleden tijd (OVT)
ik	ben gegaan	heb gekend	stemde
jij/je	bent gegaan	hebt gekend	stemde
hij/zij/ze/het	is gegaan	heeft gekend	stemde
wij/we	zijn gegaan	hebben gekend	stemden
jullie	zijn gegaan	hebben gekend	stemden
zij/ze	zijn gegaan	hebben gekend	stemden